

Cyngor Sir Ynys Môn	
Adroddiad i:	Pwyllgor Gwaith
Dyddiad:	27^{ain} Medi 2022
Pwnc:	Adroddiad Cynnydd – Gwelliannau ym maes Gwasanaethau Cymdeithasol
Aelod(au) Portffolio:	Y Cynghorydd Gary Pritchard – Gwasanaethau Plant ac Oedolion Y Cynghorydd Alun Roberts – Gwasanaethau Oedolion
Pennaeth Gwasanaeth / Cyfarwyddwr:	Fôn Roberts, Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol a Phennaeth Gwasanaethau Plant ac Oedolion Arwel Wyn Owen, Pennaeth Gwasanaethau Oedolion
Awdur yr Adroddiad: Ffôn: Ebost:	Emma Edwards 01248 751887 Emmaedwards@ynysmon.gov.uk
Aelodau Lleol:	

A – Argymhelliad/Argymhellion a Rheswm/Rhesymau

Rhoi trosolwg o'r cynnydd diweddar ym maes Gwasanaethau Cymdeithasol.

Pwrpas yr adroddiad:

1. Amlygu'r gwelliannau o fewn y Gwasanaethau Plant a Theuluoedd.
2. Amlygu'r gwelliannau o fewn y Gwasanaethau Oedolion.

Argymhelliad

Bod y Pwyllgor wedi derbyn sicrwydd bod y cynnydd parhaus sy'n cael ei gyflawni gan yr adran Gwasanaethau Cymdeithasol yn rhesymol ac amserol.

B – Pa opsiynau eraill bu i chi ystyried a beth oedd y rhesymau am eu gwrthod ac/neu am ddewis yr opsiwn hwn?

C – Pam fod hwn yn benderfyniad i'r Pwyllgor Gwaith?

Cynnig sicrwydd, eglurder a thryloywder bod yr adran Gwasanaethau Cymdeithasol yn parhau â'i siwrnai tuag at welliant.

Ch –A yw'r penderfyniad hwn yn gyson â'r polisi a gymeradwywyd gan y Cyngor llawn?

Amh.

D – A yw'r penderfyniad hwn oddi fewn i'r gyllideb a gymeradwywyd gan y Cyngor?

Amh.

Dd – Aseu'r effeithiau posibl (os yn berthnasol):

1	Sut mae'r penderfyniad yma'n effeithio ar ein hanghenion tymor hir fel Ynys?	Drwy'r Gwasanaethau a ddarperir gan y Gwasanaethau Cymdeithasol.
2	A yw hwn yn benderfyniad a ragwelir y bydd yn atal costau / dibyniaethau ar yr Awdurdod i'r dyfodol? Os felly, sut?	Adolygiad parhaus o'r sefyllfa ariannol.
3	A ydym wedi bod yn cydweithio â sefydliadau eraill i ddod i'r penderfyniad hwn? Os felly, rhowch wybod gyda phwy.	Do, ceir enghreifftiau yn y diweddariad.
4	A yw dinasyddion Ynys Môn wedi chwarae rhan wrth ddrafftio'r ffordd hon ymlaen, gan gynnwys y rheini y byddai'r penderfyniad yn cael effaith uniongyrchol arnynt? Esboniwch sut.	Do – proses Canmol a Chwyno, ymgynghoriadau ac ati.
5	Nodwch unrhyw effeithiau posibl y byddai'r penderfyniad hwn yn ei gael ar y grwpiau a warchodir o dan y Ddeddf Cydraddoldeb 2010	Nodwyd.
6	Os yw hwn yn benderfyniad strategol, nodwch unrhyw effeithiau posibl y byddai'r penderfyniad yn ei gael ar y rhai sy'n profi anfantais economaidd-gymdeithasol.	Amh.
7	Nodwch unrhyw effeithiau posibl y byddai'r penderfyniad hwn yn ei gael ar gyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg a pheidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg.	Amh.

E – Gyda phwy wnaethoch chi ymgynghori?

Beth oedd eu sylwadau?

1	Prif Weithredwr / Uwch Dim Arweinyddiaeth (UDA) (gorfodol)	5/9/22
---	--	--------

E – Gyda phwy wnaethoch chi ymgynghori?		Beth oedd eu sylwadau?
2	Cyllid / Swyddog 151 (gorfodol)	Fel yr uchod
3	Swyddog Cyfreithiol / Monitro (gorfodol)	Fel yr uchod
4	Adnoddau Dynol	Amh.
5	Eiddo	Amh.
6	Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu (TGCh)	Amh.
7	Caffael	Amh.
8	Sgriwtini	Amh.
9	Aelodau Lleol	

F - Atodiadau:

Cefndir – Panel Gwella Gwasanaethau Cymdeithasol

Nod yr adroddiad hwn yw rhoi gwybodaeth i aelodau'r Pwyllgor Gwaith am y cynnydd a wnaed ers y cyfarfod cychwynol o'r Panel Gwella Gwasanaethau Cymdeithasol ar y Cyd.

Gwasanaeth Plant a Theuluoedd:

Rydym yn parhau i gwrdd â'n dyletswyddau Statudol ac wrth i ni ddod allan o gyfnod y pandemig rydym wedi wynebu rhywfaint o broblemau staffio oherwydd salwch, sydd wedi bod yn broblem yn genedlaethol. Rydym yn parhau i weithio'n galed i gwrdd ag anghenion plant Ynys Môn ac rydym wrthi'n recriwtio Ymarferwyr Gofal Cymdeithasol i'n cynorthwyo yn ystod y cyfnod anodd hwn.

Rheolwr Gwasanaeth Addysg i Blant Sy'n Derbyng Gofal, Gwasanaethau Ieuencid a Lles Plant a Phobl Ifanc - Rydym yn falch bod ni wedi medru penodi i'r rôl newydd a chyffrous sy'n gweithredu ar draws y Gwasanaethau Plant a Theuluoedd a'r Gwasanaeth Dysgu, Sgiliau a Phobl Ifanc. Bydd y rol yn gweithredu fel arweinydd strategol ar gyfer y Gwasanaeth Ieuencid ac ar hyn o bryd rydym yn adolygu'r Gwasanaeth Ieuencid er mwyn holi'r bobl ifanc sy'n defnyddio'r gwasanaeth ynglŷn â'u hanghenion a'r ffordd orau o'u diwallu fel y gallwn barhau i gael Gwasanaeth Ieuencid y gallwn ymfalchïo ynddo heddiw ac i'r dyfodol.

Ynys sy'n Ystyriol o Drawma – Fel rhan o'r rôl, bydd yn bwrw 'mlaen â'r weledigaeth i ddod yn Ynys sy'n Ystyriol o Drawma nid yn unig yn ein hysgolion, ond hefyd yn y Blynnyddoedd Cynnar, Gwasanaethau Ieuencid, Gwasanaethau Maethu a'r Timau Gwaith Cymdeithasol. Mae'r gwaith hwn yn mynd rhagddo a

bydd sesiynau hyfforddi'n cael eu trefnu i Aelodau Etholedig ac Uwch Arweinwyr y Cyngor.

Y Model Ysgol Rithwir - Comisiynwyd Sir Alasdair Macdonald, Eiriolwr Codi Cyrhaeddiad Llywodraeth Cymru, i gynnal ymarfer cwmpasu i ddatblygu dull integredig er mwyn gwella'r canlyniadau addysgol i blant sy'n derbyn gofal ledled Cymru. Mae Ynys Môn wedi penderfynu rhoi dull integredig ar waith yn unol â'r argymhellion yn yr adroddiad. Cyfeirir at y dull integredig hwn fel dull yr Ysgol Rithwir o hyn ymlaen.

Fel y soniwyd uchod mae y rôl newydd wedi cael ei phenodi i ddatblygu ac arwain y model Ysgol Rithwir er mwyn goruchwyllo a hyrwyddo buddiannau addysgol / llesiant pob plentyn sy'n derbyn gofal. Bydd hyn yn cynnwys plant sydd wedi'u lleoli o fewn ac y tu allan i ffiniau'r awdurdod lleol, yn cynnwys plant sydd wedi derbyn gofal yn y gorffennol a'r rheiny sydd ar ffiniau gofal, hyd nes eu bod yn 25 oed. Bydd dull a strategaeth Ystyriol o Drawma'n tanategu'r model hwn gyda'r nod o wella cyraeddiadau addysgol a lles plant a phobl ifanc.

Dechrau'n Deg – Bydd Dechrau'n Deg, rhaglen blynyddoedd cynnar blaenllaw Llywodraeth Cymru, yn cael ei hehangu ar Ynys Môn yn 2022-23. Fel rhan o'r cam cyntaf bydd y rhaglen yn cynnwys 49 o blant ychwanegol. Mae hyn hefyd yn rhan o ymrwymiad gan Lywodraeth Cymru i ddarparu gofal plant i blant dyflwydd oed i wneud yn siŵr eu bod yn cael y dechrau gorau mewn bywyd. Byddwn yn gweithio'n agos gyda darparwyr gofal plant a rhieni/gofalwyr yn yr ardal Dechrau'n Deg newydd.

Maethu Cymru – Ynys Môn – Yn 2021-22 roedd gan Maethu Cymru Môn (MCM) darged i recriwtio chwe Aelwyd Maeth. Llwyddom i gyrraedd y targed er gwaetha'r pandemig tra bo Awdurdodau Lleol eraill wedi adrodd nad oeddent wedi bod yr un mor llwyddiannus.

Yr un yw'r targed ar gyfer 2022-23, sef chwe aelwyd. Wrth i ni nesáu at ddiwedd pedwerydd mis y flwyddyn ariannol hon (Awst) adroddir bod MCM wedi llwyddo i gymeradwyo tair Aelwyd Maeth, a bod dwy aelwyd arall wrthi'n cael eu hasesu ar hyn o bryd. Mae'r tîm wedi gweithio'n ddiflino dros gyfnod yr haf i fynychu nifer o ddigwyddiadau recriwtio mewn lleoliadau ledled yr Ynys (ar y cyd â digwyddiadau'r adran dai).

Mae cadw gofalwyr maeth hefyd yn elfen bwysig o'r gwaith hwn. Mae'r tîm wedi gwneud ymdrech fawr i gynnal gweithgareddau ychwanegol i'n Gofalwyr Maeth yn ystod y flwyddyn, yn enwedig dros gyfnod yr haf. Mae'r raddfa gadw (hyd yn oed yn ystod y cyfnod cynnar hwn) yn gwella, ac felly mae nifer yr Aelwydydd Maeth sydd wedi'u cymeradwyo a'u cofrestru gan y Cyngor yn cynyddu'n raddol. Ar hyn o bryd mae gennym 41 o Aelwydydd Maeth Prif Lif. 35 oedd y ffigwr ar y cyntaf o Ebrill 2021. Mae hyn yn golygu ein bod wedi llwyddo i recriwtio ar raddfa lle'r ydym wedi gwneud cynnydd net o 6 aelwyd maeth yn ystod y 16 mis dan sylw.

Gwasanaethau Oedolion:

Rheolwr Busnes: Rydym yn falch gyhoeddi ein bod wedi recriwtio Rheolwr Trawsnewid a Datblygu, a bydd yn gweithio ar nifer o brosiectau dros y misoedd nesaf, yn cynnwys y Rhaglen Anabledd Dysgu a'r adolygiad o brosesau Cyllid Cleientiaid, ymysg prosiectau eraill.

Taliadau Uniongyrchol - Yn ddiweddar fe dderbyniom Adroddiad Archwilio Mewnol ar y gwasanaeth hwn, ac rydym yn falch o gadarnhau bod yr adroddiad yn un cadarnhaol, ac y bydd cynllun gweithredu'n cael ei ddatblygu i gefnogi gwelliannau pellach dros y mis nesaf. Mae'r adran wrthi'n cwblhau ei pholisïau a'i gweithdrefnau newydd.

Boston Centre Stage: Mae'r Cyngor wedi gweithio ochr yn ochr â Boston Centre Stage i ddatblygu amryw o weithgareddau cymunedol yng nghanol tref Caergybi. Er mwyn cynnal llwyddiant y gweithgareddau hyn rydym wedi buddsoddi mewn ystafell newid symudol i oedolion sy'n gwbl hygyrch, fel y gallwn gynnig y gweithgareddau hyn i bawb yn cynnwys unigolion gydag anghenion symudedd cymhleth. Llun isod:

Newid Rheolwyr yn y Tîm Plant ag Anableddau Dysgu a'r Gwasanaeth

Anabledd Dysgu - Bydd hyn yn cynorthwyo'r tîm Plant ag Anableddau Dysgu a'r tîm Anabledd Dysgu Oedolion i integreiddio'n agosach yn ogystal â hwyluso pontio di-dor a gwella'r prosesau i'r unigolion a'r teuluoedd sy'n defnyddio'r gwasanaeth.

Cyfuno Cronfeydd Ariannol o fewn ein Gwasanaeth Anabledd Dysgu— Mae cytundeb Adran 33 (contract rhwng CSYM a Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr (BIPBC) i talu am pecynnau gofal) wedi'i gytuno gyda Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr (BIPBC) i gefnogi cyfuno cronfeydd ariannol i ariannu pecynnau gofal i bobl gydag Anabledd Dysgu. Bydd hyn yn osgoi dyblygu a chefnogi gwelliannau wrth gomisiynu ac adolygu gwasanaethau. Mae BIPBC a

Chyngor Sir Ynys Môn wedi cyfuno'u cronfeydd ariannol i gefnogi'r pecynnau gofal mwyaf cymhleth, ac yn y dyfodol byddant yn comisiynu gwasanaethau ar y cyd.

Gofal Dementia – Fel rhan o'r cynllun gweithredu rhanbarthol ar gyfer dementia a'r gwasanaeth asesu cof sydd newydd gael ei sefydlu, un o brif nodau ac amcanion y strategaeth yw sefydlu 6 Canolfan Gofal Dementia ledled y rhanbarth. Bydd y canolfannau dementia yn cynnig gwasanaethau dementia pwrpasol yn lleol ar gyfer unigolion a gofalwyr, yn cynnwys darparu gwybodaeth, cyngor a gweithdai i dywys unigolion ar hyd y daith yn dilyn diagnosis o ddementia. Gan ddilyn yr un llwybr â Chyngor Conwy Ynys Môn yw'r ail gyngor yn y rhanbarth i agor canolfan dementia. Trwy weithio mewn partneriaeth â Mencap Môn a'r Ymddiriedolaeth Gofalwyr rydym yn croesawu'r gwasanaethau hyn yn lleol yn Llangedfni ar gyfer trigolion Ynys Môn.

Gwasanaethau Cymdeithasol:

Performiad:

Childrens Reporting
Q1.pptx

Adults Reporting
Q1.pptx

Adroddiad Sefydlogrwydd y Farchnad: Rydym wedi bod yn gweithio gyda'n cydweithwyr fel rhan o Wasanaeth Cydweithio er mwyn Gwella Gofal Cymdeithasol a Lles Rhanbarth y Gogledd i ddatblygu Adroddiad Sefydlogrwydd y Farchnad, yn unol â Gofynion Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014. Dyma fydd yr Adroddiad cyntaf i gael ei gynhyrchu gan y Rhanbarth, a bydd yr Adroddiad terfynol yn cael ei ystyried gan yr Aelodau Etholedig.

Capasiti a Staffio

Mae recriwtio a chadw staff yn dal i fod yn heriol, yn enwedig staff cartrefi gofal, staff gofal cymunedol a staff preswyl. Mae rhai gweithwyr asiantaeth (7) yn dal i weithio ar draws y Gwasanaeth i gefnogi swyddi gwag. Rydym wrthi'n treialu ymgyrchu hysbysebu ar gerbydau'r Cyngor i hyrwyddo gyrfaedd ym maes Gofal Cymdeithasol.

TEULU MÔN

Rydym wedi cwblhau'r dasg o uno Pwynt Cyswllt Unigol ein Gwasanaethau Oedolion a Teulu Môn i greu gwasanaeth 'Un Drws Ffrynt'. Mae'r timau bellach wedi'u lleoli ar y cyd ac rydym wrthi'n adolygu'r prosesau a gweithdrefnau.

Gofod Swyddfa'r Adran Gwasanaethau Cymdeithasol – Pencadlys

Wrth dychwelyd i'r gwaith yn dilyn y cyfnod COVID-19, ac yn unol â Pholisi Gweithio'n Hybrid diwygiedig y Cyngor, rydym wedi ymgynghori â'n staff i wneud y defnydd gorau o'r gofod swyddfa sydd ar gael yn yr adran Gwasanaethau Cymdeithasol. Rydym wrthi'n gwneud mân addasiadau er mwyn gwneud lle i staff sy'n dychwelyd i'r gwaith ac er mwyn cwrdd â'r cynnydd yn y galw am ddesgiau. Yn unol â chanlyniadau'r ymgynghoriad, ac ar ôl ystyried yr anghenion busnes, mae pod o ddesgiau poeth yn cael eu darparu i bob tîm ar sail cyfartaledd, ac rydym hefyd yn darparu mwy o ystafelloedd cyfarfod, ac ardaloedd 'achlysurol' i staff.

PANEL SGRIWTINI GWASANAETHAU CYMDEITHASOL

1. Cyd-destun

Bydd Aelodau'n ymwybodol bod craffu wedi datblygu yn ystod yr Weinyddiaeth ddiwethaf drwy waith 3 phanel sgrwtini. Mae'r Weinyddiaeth newydd bellach¹ wedi cadarnhau strwythur y panelau sgrwtini ar gyfer y Cyngor presennol fel a ganlyn:

- Panel Sgrwtini Gwasanaethau Cymdeithasol / Rhiantu Corfforaethol
- Panel Sgrwtini Cyllid
- Panel Sgrwtini Addysg.

2. Trefniadau Llywodraethu'r Panel

Gwelwyd y Pwyllgor Sgrwtini² yn cadarnhau cylch gorchwyl y Panel mewn ffordd sy'n creu'r amodau ar gyfer cwmpas ehangach i'w waith gyda'r manteision allweddol canlynol:

- Datblygu model o graffu yn y Gwasanaethau Cymdeithasol sy'n canolbwyntio ar grŵp llai o Aelodau yn cydweithio ar themau penodol er mwyn galluogi Aelodau i gymryd mwy o ran, datblygu lefel o arbenigedd pwnc ac annog presenoldeb da a gwaith tîm
- Cryfhau gallu Aelodau i herio perfformiad ymhellach drwy wella ansawdd eu gwybodaeth gyffredinol a'u dealltwriaeth parthed data perfformiad y Gwasanaethau Cymdeithasol
- Fforwm i drafod gwybodaeth am risgiau Gwasanaeth fel sail i flaen raglen waith y Pwyllgor Sgrwtini Corfforaethol
- Fforwm i ddatblygu grŵp o Aelodau gyda'r arbenigedd a pherchnogaeth i arwain trafodaethau ar faterion Gwasanaethau Cymdeithasol yn y Pwyllgor Sgrwtini Corfforaethol.

Bydd yr Aelodau'n ymwybodol o'r trefniadau llywodraethu cadarn sydd mewn lle fel sylfaen i waith y Panel³ a bwriedir parhau i gynnal cyfarfodydd misol o'r Panel i'r dyfodol. Hefyd, rhoddwyd trefniadau mewn lle i adrodd gynnydd yn chwe misol i'r Pwyllgor Sgrwtini Corfforaethol gan y Cyng. Eyrn Morris, cadeirydd y Panel. Bydd y fframwaith hwn hefyd yn cynnwys adroddiad cynnydd tebyg i'r Pwyllgor Gwaith.

Dyma aelodaeth y Panel:

Cynghorydd	Pwyllgor Sgrwtini
Cyng Neville Evans	Pwyllgor Sgrwtini Corfforaethol
Cyng Llio Angharad Owen	
Cyng Jackie Lewis	
Cyng Alwen Watkin	
Cyng Eyrn Morris (Cadeirydd)	Pwyllgor Sgrwtini Partneriaeth ac Adfywio
Cyng John Ifan Jones	
Cyng Cyng Pip O'Neill (Is-gadeirydd)	
Cyng Jeff Evans	

¹ Cyfarfod o'r Pwyllgor Sgrwtini Corfforaethol a gynhaliwyd ar 20 Mehefin, 2022

² Pwyllgor Sgrwtini Corfforaethol, 20 Mehefin, 2022

³ Cyfarfodydd o'r Pwyllgor Sgrwtini Corfforaethol a gynhaliwyd ar 10 Ebrill a 26 Mehefin 2017

Ff - Papurau cefndir (cysylltwch ag awdur yr Adroddiad i gael rhagor o wybodaeth):

Dim.